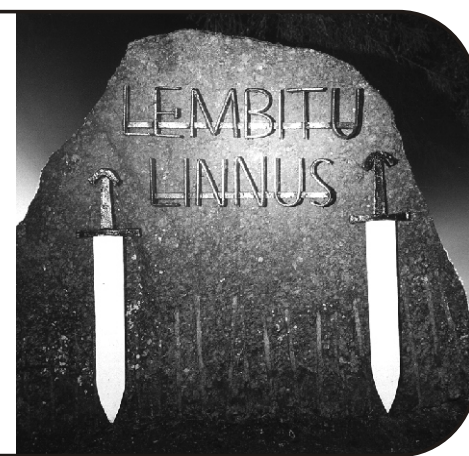

Suure-Jaani
valla
ajaleht

Nr 10 (91)
Oktoober 2007

LEOLE

OKTOOBER Aastal 2007

Käes on oktoober - sügisekuu.

Esimesest kooliveerandist on juba suur osa möödas ja usinatel põllupidajatel enamus saaki salvedes. Loodus on kaunites värvides ja inimeste tegemisi kipuvad segama vihmahood.

Vanarahva tarkuse järgi võib vist öelda, et on tibude lugemise aeg. Pisut rohkem kui poolteist aastat töötanud ühisvalla valitsusest on mindud ja oldud sunnitud minema, aga nüüd on lühikese ajaga lahkunud nii valla arhitekt kui kultuurinõunik. Selles on vist pisut paratamatustki, sest just majanduse kiire kasvu aegadel kipuvad riigi ja omavalitsustöötajate palgad teiste samaväärset haridust ja oskusi nõudvate spetsialistide omadest kõige rohkem maha jääma. Ja vahel tehakse inimestele pakkumisi, millest lihtsalt ei ole võimalik ära öelda.

Kõige rohkem uusi tuuli on tulevikus oodata just kultuurivallas, sest eelnevale lisaks on vaid pisut üle kuu ametis olnud Suure-Jaani kultuurimaja uus direktor. Siiani on sellel kohal töötanud kõige kaugemale paistvaks tegemiseks olnud muusikafestivali kohapealne korraldamine. Uued tegijad on tahtmist täis ja loodetavasti jätkub festivali korraldamise poole pealt endises headuses. Küllap ajaga tulevad ka kogemused.

Kuidas tulevikus valla kultuurielu juhtima hakatakse, peaks selguma kuu lõpus toimuva vallavolikogu ajaks. Volikogul on plaanis struktuuri muuta ja kultuurinõuniku töö teiste ametnike vahel ärajagada.

Ilusaid päevi ja toremaid toimetamisi kõigi sügispäevadesse!

Leili Kuusk
leili@suure-jaani.ee

Ühendkoor Hüpasaare laululaval. Esimest korda on maakonna kooride sügispäeval ka lastekooride lauljad.

28. septembril möödus 125 aastat helilooja Mart Saare sünnist.

Selle päeva tähistamine algas Suure-Jaanis 8. septembril, kui Viljandi maakorid kogunesid traditsioonilisele sügispäevale. Päev algas Suure-Jaani kirikus, kus esinesid Kildu ja Olustvere Põhikooli ning Suure-Jaani ja Võhma Gümnaasiumi lastekoorid ning projektkoor Mart Saare Laulikud.

Lastekoorid meenusid noorte laulupidu, koore juhatasid Valli Päng, Maila Juudas ja Agnes Kurg, klaveril saatis Riina Mankin. Mart Saare Laulikud, kus teiste kõrval laulmas koorijuhid Maret Mölder, Agnes Kurg, Maila Juudas ja Mait Reimann, esitas Aita Tammperet dirigeerimisel Mart Saare laule.

Seejärel austati Suure-Jaani kalmistul Mart Saart ja teisi selles kandis sündinud või tegutsenud muusikuid: heliloojaid Kappe, Julius Vaksi ja Albert Pettineni. Heliloojate Kappida majamuuseumi aeda istutasid koorijuhid Mart Saare auks - loomulikult saare.

Sügispäev jätkus Hüpasaares, kus Guldzahon Jussufi esitas Mart Saare prelüüdi ja koorid andsid laululaval kontserdi ning lustisid pärast piknikul. Kaunist sü-

gispäeva sai nautida ka laudteed mööda rabasse minnes.

Saare juubeli tähistamine jätkus aga järgmiselgi päeval, kui Hüpasaares sai kuulata Filharmonia Kammerkoori, kes esitas Mikki Üleoja dirigeerimisel Mart Saare laule.

Sellega aga helilooja juubeli tähistamine kaugeltki ei lõppenud.

13. septembril toimus Heliloojate Kappide majamuuseumis kontsert "Päikeseloojangu duetid - armastatud klassikat läbi sajandite", kus laulsid Tatjana Timofejeva (sopran, Eesti) ja Hanno Mölderikivi (tenor, Soome), klaveril Maia Moik

23. septembril sai Olustveres nautida segakoori Lehola ja projektkoori Mart Saare Laulikud esinemist. Mõlema koori dirigendiks on Aita Tammperet. Lehola ees oli ka dirigent Agnes Kurg. Vahepalu Brahmsilt ja Kreislerilt pakkus viuldaja Farruhurz Susi, kes teenis publikult kauakestva aplausi. Klaveril saatis teda Guldzahon Jussufi.

Mart Saare Laulikud esitasid Mart Saare laule, Lehola Hermann, Villem Kapi, Naissoo ja Schumanni loomingut. Projektkooris Mart Saare Laulikud on lauljaid Olustverest, Suure-Jaanist, Viljandist ja Tallinnastki -

125 aastat Mart Saare sünnist

mitmed neist teiste kooride dirigendid.

Kontserdiga tähistati Aita Tammperet Lehola dirigendiks olemise 45 aastat. Aita Tammperet alustas Olustvere kultuurimajas segakoori juhina 1962. aasta sügisel ja on seda teinud tänaseni - vaid koor on vahepeal Lehola nime võtnud. Loodetavasti jätkub Aital tervist, jõudu ja tahtmist koos Leholaga järgmiste verstepostideni rühkida.

28. septembril esitles Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum Hüpasaare muuseumis väiketrükiste sarjas Elavik ilmunud kuendat raamatut „Põhjaviim. Valik Mart Saare ja Tuudur Vetiku kirju, mõtteid, mälestusi, luuletusi.“. Hüpasaarde oli Mart Saare sünniaastapäeval kogunenud 15 inimest Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumist, Viljandi Muuseumist ja mujaltki. Raamatu koostaja Tiiu Tosso meenutas Mart Saart ja Maret Tomson Hüpasaare lähedalt pärit muusikateadlast Johannes Jürissoni. Vahepaladeks kuulati Mart Saare klaveriloomingut.

Õhtul toimus Kappide muuseumis Martti Raide klaverikontsert, kus olid kavvas tänavuste juubilaride Franz Schuberti (210), Philip Glassi (70) ja Mart Saare (125) teosed. Saare loomingust tuli ettekandele Eesti süit nr 2.

29. septembril kulmineerusid üritused Eesti Segakooride Liidu eestvõttel ja koostöös Suure-Jaani Vallavalitsusega läbi viidud Mart Saare 125 laulupäevaga. Päev algas kontserdiga Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia üliõpilastelt Suure-Jaani kultuurimajas. Üles astusid I Mart Saare nimelise noorte lauljate konkursi, mis toimus X Suure-Jaani Muusikafestivali raames juunikuus, laureaadid. Esitati 18 Mart Saare soololaulu. Väga südamliselt mõjus 1940. aastal Jüri Vainaru tekstile kirjutatud Hällilaul, mille esitas konkursil II koha saavutanud Rainer Vilu.

Järgnes mälestushetk Mart Saare auks ja kooride kontsert Suure-Jaani kirikus. Mart Saare sünniaastapäeva oli tähistama sõitnud lauljaid pea kolmekümnest Eestimaa koorist. Kahju vaid, et meie enda lauljad ei olnud võimalust vabariigi teiste kooride ees esineda tõsiselt võtnud - Ilmatari ja Koidu ühendatud koosseis ei küündinud kahe tosinanigi! Kirikutäie ühendkoori esitus oli aga emotsionaalselt väga mõjus. Kui ülejäänud kontsertidel oleks oodanud vallahva suuremat huvi, siis koorikontserdil oli tegemist, et vähesedki kohale tulnud huvilised kirikusse mahuksid - kogu kiriku olid täitnud koorid, kuulajatele jäid põhiliselt seisukohad. Päeva lõppes kooride piknikuga Hüpasaares, kuhu osa lauljad oma sõnul esimest korda sattus.

Leili Kuusk

◀ Lehola

◀ 45 aastat Lehola dirigendina töötanud Aita Tammperet

FOTOD: Leili Kuusk

Matk Ülde kuivatisse

I, II ja III klass alustasid 14. septembril oma matka prügi korjamisega maantee äärest. Tee ääres oli palju suitsupakke, pabereid ja pudeleid. Ristmikul lasi suur auto meid üle tee. Tänuks lehvitasime talle.

Karjääri juures oli suur kõrre-põld. Seal korjasime viljapäid. Kuivatis ootas meid onu Allar. Ta pakkus küpsiseid ja küsis, millest need tehtud on. Ta tutvustas erinevaid teravilju. Need olid kaer, nisu, oder. Nisu oli saia maitsega. Kaer kaerabelbepudru maitsega. Pärast seda oli klassivaheline viktoriin. Edasi läksime kuivatisse.

Seal oli palju tolmu, vilja, masinaid, masinamüra, treppe. Kuiv vili jõudis lõpuks aita. Veskis jahvatati odrast loomadele jahu. See läks mööda toru alla ruumi.

Kaalukojas kaaluti traktorit, mille kastis oli raps. Raps ei ole teravili - sellest tehakse õli. Kaalusime ka koos kõik lapsed ära: saime 550 kg.

Laos oli lausa viljameri. Tahtsime seal ujuda, aga see oli võimatu. Vilja sisse võib ära vajuda.

Tänasime onu Allarit. Kuivatis oli huvitav olla ja saime ka targemaks. Kodus leidsime taskutest ja tossudest viljateri, herneid ja rapsi.

III klassi õpilased Rivo, Sigrid, Danel, Sander ja Klaus Tääksi koolist

Lapsed kuivatis

FOTO: Mari Randaru

Malemäng - sügisõhtute mõnus ajaviide

Sügis on ammu võimust võtnud. Välitööd on tehtud ja õhtud on pimedaks läinud. Nii nagu kahel viimasel aastal, hakkavad ka tänava malemängud toimuma. Mängima hakkame Suure-Jaani Vallavalituse saalis Lembitu pst 42. Meil on juba kahe aastaga mingi mängijate hulk välja kujunenud, aga alati on oodatud uustulnukad. Neid, kes on elu jooksul maletarkusi omandanud, on meie vallas piisavalt. Vaja on vaid kättevõtmist ja viitsemist õhtul kodust välja tulla. Ka sel aastal on kavas mängida malet erinevate mõtlemisaegadega (5 ja 15 minutit ning 2 tundi). Seega peaks jaguma võimalusi igale „maitsele“. Mõttemiis, et need võistlused ei ole mulle, ei ole õige. Oodatud on kõik, kel vähemalt käigud selged.

Selle sügise esimene malelahing

on juba peetud. Nimelt toimus 14. septembril Suure-Jaani Gümnaasiumis I vilistlasturniir. Osalejaid oli 13, mis alguse kohta pole paha. Turniiri võitis praegu Sindis elav Jüri Siigur, kes Suure-Jaani kooli lõpetas 1962. aastal. Teine oli Aivo Hommik ja kolmas Jüri Hansen. II vilistlasturniir on kavas korraldada 2008. aasta 20. septembril.

Selle aasta malemängudega alustame 7. novembril kell 18. Alustuseks mängime ühe kiirturniiri mõtlemisajaga 15 minutit kummalgi vastasele. Samal päeval lepime ka kokku, mida edasi teeme. Oodatud on rohkesti malehuvilisi. Tule ise ja kutsu sõber ka kaasa. Malendeid ei ole vaja kaasa võtta, need on kohapeal olemas.

Jüri Hansen
Võistluste korraldaja

Mälestustähis koolijuhatajale

15. septembril avati Suure-Jaanis rahvahariduse 320. aastapäeva tähistamise ürituste raames Kondase pargis mälestustähis Paul Kondasele - koolijuhatajale ja üldiselt tuntud naivistile.

Paul Kondas töötas Suure-Jaani 6-klassilises algkoolis aastatel 1925-1941. Oli ühiskondliku tegevuse tuhihingeline vedaja. Tema eestvedamisel rajati Suure-Jaani kooliaed, puisteed, tiik, park ja sild üle järve. Suur oli Paul Kondase panus ka 1940. aastal val-

minud uue koolihoone ehitamisel.

Paul Kondas on ka rahvusvaheliselt tuntud naivist, keda tutvustab 1984. aastal Londonis ilmunud Maailma Naivistliku Kuusiku Entsüklopeedia.

Paul Kondase pronksist rinnakuju modelleeris Aime Kuulbuch. Arhitekt ja mälestustähise paigaldamise eestvedaja on Johann Köleri fondi juhatuse esimees Aate-Heli Õun.

Leili Kuusk

Olustvere Põhikooli õppereis Aegviitu

Olustvere Põhikoolis algas kooliaasta õppereisiga Aegviitu. Seda päeva võiks nimetada jätkuprogrammiks eelmisel aastal alustatud õuesõppele. Õppereisist võttis osa terve koolipere. Meie programmi teemaks oli „Kes elab metsa sees?“. Selle päeva eesmärgiks oli äratada huvi looduse mitmekesisuse vastu, arendada keskkonnateadlikkust ning jõuda arusaamisele, et kõik on looduses omavahel seotud ja kõigel on oma koht.

Kohale jõudes jaotati meid 4 gruppi. Alustuseks tutvusime Aegviidu loodusmajaga, seal oleva putukate näitusega ja õpilaste fotonäitusega „Puude elu ja ilu“. Seejärel algas 5 km pikkune loodusretk Aegviidu ümbruse õpperadadel. Matka käigus sai ettekujutuse Põhja-Kõrvemaast kui ürgsete soode, silmapiirini ulatuvate metsade ja inimtühjade loodusmaastikute maast. Meie matkarada kulges läbi erinevate pinnavormide ja ökosüsteemide. Nii nägime oma silmadega, milline näeb välja oos ehk vallseljak, palu- ja nõmme mets ning raba. Saime maitsta rabavett ja korjata rabaand, nägime metssea ja kopra elutegevuse jälgi; erilist elevust pakus teel olnud surnud rästik; õppisime tundma matkarajal olevaid mürgiseid taimi.

Päeva lõpetasime lõkkeplatsil, mis asus Eesti ühe puhtaima-veelise järve - Paukjärve ääres. Seal tegime kokkuvõtteid töölehtedest ja küpsetasime oma kaasavõetud vorste.

Kokkuvõtteks võib öelda, et matk oli päris väsitav, aga samas kosutav ja õpetlik. Kõige lõpuks peab tänama ilmataati, kes lasi meil selle päeva ilma suurema sajuta läbi viia.

Annika Kala
Olustvere Põhikooli õpetaja

Õpilaste muljed õppereisist

Selliseid õppereise võiks tihedamini olla. Poleks eales uskunud, et nii kauneid ja huvitavaid pinnavorme ja vaateid leidub siinsamas Eestis. Sellest reisist jäid väga positiivsed muljed. Muide, me nägime surnud rästikut.

Stevely Soomets, 8. klass

Käisime Põhja-Kõrvemaal. Söitsime sügavale metsa, kus oli palju järvesid, neist suurim Paukjärv. Sealse maastiku tegid teistsuguseks oosid, mille oli tekitanud mandrijää. Selles piirkonnas on olnud väga palju metsatulekahjusid. Metsas oli väga lõbus, kuna kõik olid heas tujus.

Karoliina Koovit, 8. klass

Kõrvemaal pole ma varem käinud, seetõttu oli see mulle uus elamus teistsugusel maastikul. Loodus oli sellel künklikul maastikul fantastiliselt ilus. Soovitan ka teistel koolidel võtta osa sellistest õppereisidest. Mulle meeldis.

Kert Uusna, 9. klass

See õppereis oli väga mõnus bioloogia tund väljas. Matka käigus räägiti palju loodusest. Saime teada, et nendes metsades on olnud mitmeid põlenguid, mis on enamasti inimeste põhjustatud. Räägiti ka loomadest, näiteks karud jätavad oma märgiks puu peale küünejäljed. Räägiti ka, et koprad hakkavad üha rohkem kahju tekitama. Oli tore.

Sille Tuuling, 9. klass

Õppisime tundma taimede liike, putukaid, metsloomade elutegevuse jälgi. Saime selgeks kuuse- ja männipuude vanuse määramise. Täitsime veel looduseemalist töölehte. Pärast metsa- ja sookäiku söime ja grillisime vorste.

See oli päris õpetlik ekskur-

sioon.

Liisi Kala, 6. klass

Bussisõit oli pikk, aga lõbus. Matkarada oli huvitav ja giid jagas töölehti, mida oli rajal hea lahendada. Jalad väsisid künklikul rajal ruttu ära, kuid vaev oli asja väärt. Kõige lähedam oli vaateornist binokliga raba vaadata. Lõpuks söime ja siis sõitsime bussiga koju.

Tõnn Kukk, 6. klass

Minu meelest oli see väga põnev ja õpetlik päev. Jalutamine looduses. Värske õhk ja teravisele hea. Hästi põnev oli ka putuka- ja fotonäitus. Saime teada põnevaid fakte loomade ja looduse kohta. Ma loodan, et sellel õppeaastal tuleb veel taolisi matku.

Kaisa Uusen, 5. klass

Mulle meeldis näha surnud rästikut, kuigi tast hakkas kahju. Selliseid reise võiks tihedamini olla. Oleks tahtnud karu näha. Käisime ka Paukjärve ääres. Miks Paukjärv? Sellepärast, et seal kajab. Söime mustikaid, pohli ja saime isegi mõned jõhvikad. Maastik oli seal väga ilus. Kahju, et Olustveres pole sellist maastikku.

Kirsi Pesti, 6. klass

Mulle meeldis see reis väga. Sain uusi teadmisi juurde ja olla värske õhu käes. Sealne maastik oli väga ilus, samuti ka järved, mis olid peaaegu kõik ümmarguse kujuga ja väga puhta veega. Selliseid õppereise peaks tegema, sest siis saab vaheldust tavapärasele koolielule.

Anni Sepp, 9. klass

Minule on alati meeldinud looduses olla, nüüd oli samuti väga lahe. Oosi oli tõusude ajal küll väga raske ületada. Sain teada, et ühe järve sügavus oli umbes 14 m, see oli väga huvitav, kuna see järv ei paistnud üldse nii sügav. Jäin rahule.

Reelika Neeme, 8. klass

Suure-Jaani Gümnaasiumi vilistlaste kokkutulekul osalejad Kondase mälestustähise juures grupipilt tegemas.

FOTO: Leili Kuusk

X Täiskasvanud Õppija Nädal Viljandimaal

Juba kümnenadat aastat järjest toimub oktoobrikuus üle-eestiline täiskasvanute haridust propageeriv üritus Täiskasvanud Õppija Nädal (TÖN).

Seekord viiakse seda läbi 12.-19.oktoobril. Seekordse nädala põhisõnum on ÕPIME MÕNUGA üheskoos - koolis, tööl, külas, kodus, igal pool.

Täiskasvanud õppija nädal on aeg, mil võiksime teha kokkuvõtteid oma teekonnast - küsida endalt, kas ma õpin, mida ja kuidas ma õpin ning mismoodi saan oma tarkust igapäevaelus kasutada.

Ka Viljandimaa erinevas paigus tutvustatakse täiskasvanuharidust mitmel moel.

12. oktoobril kella 12 - 15 on võimalus Olustveres, turismiinfo punktis (asub mõisahoones) saada elukestva õppe nõustamist. Nõustaja Merike Sassi räägib teemal „Mis on karjäär ja karjääriplaneerimine“ ning 2 tundi kestva töötoa teemaks on „Olen ise oma õnne sepp“. Selle tegevuse ajal otsitakse koos nõustajaga üheskoos vastuseid küsimustele:

- * kuhu olen teel?
- * miks üldse elus edasi liikuda?
- * kuhu tahan välja jõuda?
- * kuidas ma sinna jõuan?
- * kes on mu teekaaslased?
- * milline ma ise olen?
- * millist infot ma vajan ja kust seda leida? Jne

Kui nendes tegevustes jäävad siiski oma eluga seotud küsi-

mused õhku rippuma, on võimalik planeerida koos karjääri-nõustajaga individuaalnõustamist.

13.-14. oktoobril sõidab maakonnas ringi täiskasvanutele mõeldud ÕPIBUSS, mille marsruut on järgmine:

13. oktoober, kell 10.00 - 11.30 Kõpu, Kõpu Raamatukogu

13. oktoober, kell 12.00 - 14.00 Abja-Paluoja, Abja Raamatukogu

14. oktoober, kell 10.00 - 11.30 Kolga-Jaani Reimanni Rahvamaja

14. oktoober, kell 12.30 - 14.00 Tääksi, Tääksi Raamatukogu

Bussis on interneti püsiühendus, jagatakse infot õppimisvõimaluste kohta, pakutakse kohvi ja TÖN-i komme. Ootame aktiivset osalemist.

Viljandi linnas toimub TÖN-i peaüritus linnaraamatukogus. 17. oktoobril kell 11 kuni 14 toimub Viljandi Linnaraamatukogus seminar teemal „Raamatukogud - elukestva õppe edendajad“. Kohale saabuvad maakonna raamatukogutöötajad, oodatud on kõik huvilised.

Seminari ajakava:

11.00 - 11.30

Täiskasvanute hariduse võimalused ja tulevik

T. Männiste 11.30 - 12.15

Kas Interneti algus on raamatu lõpp?

Kalle Küttis, maavanem 12.15 - 12.30 Kohvipaus

12.30 - 13.15

Kas raamatukogud saavad olla vabahariduse edendajad?

Eesti Vabaharidusliidu peasekretär Maire Salundi 13.15 - 14.00

Loengkontsert: Rahvamuusikast pärimusmuusikani.

Eesti PärimusmuusikaKeskus

Traditsiooniliselt tunnustatakse Täiskasvanud Õppija Nädalal ka parimaid õppijaid, koolitajaid, koolitussõbralikke organisatsioone ja omavalitsusi. Viljandimaa TÖN-i tugigrupp valis kandidaatide seast tänavused parimad:

Aasta õppija on **Taivo Lehesmets** Kõpu metskonna metsaülem

Aasta koolitajaks valiti seniorkoolitaja **Olaf Samariütel**, kel on pikaajaline ja edukas täiskasvanute täiendkoolitaja staaz Viljandi Ühendatud Kutsekoolis.

Aasta Koolitussõbralikumaks Omavalitsuseks valiti **Suure-Jaani vald ja vallavolikogu**, mis on maakonna omavalitsuste hulgas paistnud silma ennekõike hea toetajana MTÜ-de, kultuurija haridustöötajate koolituste korraldamisel ning nende koolitustel osalemiste toetamisel. Aasta koolitussõbralikum organisatsioon on **OÜ Sakala Teed**, kus tegeletakse plaanipärase ja eduka oma töötajate täiendkoolitamisega.

Kõikides täiskasvanute täiendõpet korraldatavates koolitusasutustes toimuvad X Täiskasvanud Õppija Nädalale pühendatud lisakoolitused oma töötajatele ja huvilistele.

Tiiu Männiste
Täiskasvanud Õppija Nädala
Viljandimaa koordinaator

Sügis toob muutusi liikluses ja nõuab liiklejatelt suuremat tähelepanu

Liiklusõnnetuste ning nendes hukkunute arv Viljandimaal on endiselt suur. Kahjuks on endiselt suur osakaal neil juhtidel kes kihutavad või on alkoholihoobes.

Kui analüüsida liiklusõnnetuste arvu omavalitsuste kaupa siis on arvud järgmised:

- * Suure-Jaani vallas on käesoleva aasta jooksul toimunud 12 liiklusõnnetust, milles sai vigastada kokku 11 inimest, kellest 4 olid lapsed. Juhtunud õnnetustes oli kolmel juhul tegu alkoholihoobes sõidukijuhiga. Neljal juhul oli liiklusõnnetuse põhjuseks valesti valitud sõidukiirus ning ühel korral põhjustas liiklusõnnetuse juhtimisõiguse tahtlikult ületamine.
- * Võhmas on toimunud kaks liiklusõnnetust, mis on kaasa toonud kaks vigastatut. See liiklusõnnetus toimus raudtee ülesõidukohal. Teise liiklusõnnetuse põhjustas roolijoodik, kes sõitis vastu maja seina.
- * Kolga-Jaani valla teedel on toimunud neli liiklusõnnetust, milles on vigastada saanud kuus inimest. Ühe õnnetuse põhjustas alkoholihoobes juht. Kaks õnnetust on põhjustanud valesti valitud sõidukiirus.
- * Kõo vallas on juhtunud üks liiklusõnnetus, milles on vigastada saanud üks inimene. Liiklusõnnetuse põhjustaja oli joores juht.

Kuna suurema osa liiklusõnnetustest on põhjustanud sõidu-

kiiruse ebaõige valik ehk mõistusevastane kihutamine, siis tuleb gaasipedaali ikka teeoludele vastavalt ja mitte põhja vajutada. Arvestada tuleb ka asjaoluga, et suvel remonditud teelõigud võivad olla väga libedad ning kasuks tuleb ära kulunud suverehvide õigeaegne vahetamine talverehvide vastu.

Helkur on see, mis aitab jalakäijal ja jalgratturil pimedal ajal maanteel liikudes ellu jääda. Helkur peab olema igapähele, aga kindlasti ei tohiks unustada selle muresemist lastele. Politseil on tänavu küllaldaselt laialijagamiseks mõeldud helkureid, kuid neid ei jagata lihtsalt niisama - pimedal ajal maanteel ilma helkurita liikuv inimene saab koos helkuriga ka trahvikivituungi.

Ees on pime ja liiklusohutuse seisukohalt kõige ohtlikum aeg ning eelkõige tuleb unustada suvised sõidutingimused ja juhtimisvõtted ning arvestada sügistalvel kiiresti muutuvate ilmastikuloodega - vihmast ja lehtedest libedate teede ning ootamatult tekkinud musta jää ning talvise libedusega.

Kõike seda meeles pidades on igal autojuhil ning jalakäijal võimalus vähendada liiklusõnnetuste ning nendes vigasaanud ja hukkunud inimeste arvu.

Ära kihuta, sind oodatakse elusa ja tervena!

Harry Andresson
Suure-Jaani
konstaablijaoskonna komissar

Konkursi „Kaunis Kodu“ võitjad on selgunud

Elamute hulgas esimese koha võitnud Kirsi 6 Sürgaverest

Kokku osales konkursil „Kaunis Kodu 2007“ eramuid 6, korterelamuid 2, maakodused 12 ning sotsiaal- ja ühiskondlikke hooneid 1. Parimate valimine ei olnud ziiriile sugugi kerge ülesanne, sest kodud on muutunud eripalgelisteks ja omanäolisteks ning premeeritud sai seepärast algul kavandatud enamgi.

Konkursil kohtasime palju huvitavaid ja põnevaid ideid, isetegemisrõõmu ning mis eriti tähtis - julgust. Imetlesime inimeste oskust sobitada vana ja uut, oskust anda mõnele vanale esemele uus funktsioon - ja seda mitte niivõrd vajadusest kui austusest olnu vastu. Kauni kodu loomiseks ei pea

alati panustama niivõrd ainelisi vahendeid kui armastust, aega ja tähelepanu - just nii saab oma kodust mõnusa koha!

Hea meel on sellest, et aina kiireneva elutempo juures leiavad inimesed ikkagi aega ja tahtmist iluaiaga tegelemiseks. Täna komisjoni nimel kõiki konkursist osavõtnuid. Suur aitäh, et te ei hoidnud oma aia ilu vaka all ning olite lahkesti nõus seda teistega jagama.

Jõudu ja jaksu kõigile koduaia kaunistajatele!

Konkursi tulemused:

Eramud

I koht - KIRSI 6 - Heidi ja Kalev Raba

II koht - KÜPRESSI - Malle ja

Johannes Pruul

III koht - Kõleri 47 - Elgi ja Kalev Toobal

Ergutuspreemia - Kõleri 36A - Lea ja

Lembit Rohtmaa

Korterelamud

Ergutuspreemia - K/Ü KAALU -

juhatuse liige Vahur Liir

Maakodud

I koht - AASA - Olvi Jallai,

Johannes Mikson

II koht - UUESAARE - Siiri ja Kaupo Kink

II koht - PÄRNA - Seidi Kuldvare ja

Ain Arula

III koht - KOOLI - Leida ja Johan Mändla

III koht - KONI - Ene ja Mihkel Metste

Sotsiaal- ja ühiskondlikud hooned

Ergutuspreemia - RMK Aimala Metskond-
metsaülem Herkki Kauts

Eripreeemia „Lilled valda“ parima lillede kasutamise eest

KIRSI 6 - Heidi ja Kalev Raba

KILLU - Silvi ja Raivo Longe

Tunnusmärkide „Suure-Jaani Kaunis Kodu“ ning rahaliste preemiate üleandmine toimub vallavanema pidulikult vastuvõtul.

Tiiu Umal

Maakodudest sai esimese koha Aasa

Suitsuandur päästab elu ja säästab kodu!

Tuleõnnetus võib võtta inimeselt elu ja põhjustab korvamatut kahju.

Viljandimaal toimus 2006. aastal eluhoonetes 108 tulekahju, neis hukkus 7 inimest. Tänavu on tuli viinud Eestis 84 inimese elu, neist 6 Viljandimaal. Kurb statistika, mis võiks ehk olemata olla, kui inimestel oleks kodudesse paigaldatud lihtne ja tõhus abimees - suitsuandur.

Kõige sagedamini toimuvad traagiliselt lõppevad tulekahjud öisel ajal, kui inimesed magavad. Tuli levib tavatingimustes väga ruttu; mõne minutiga muutub ruumis viibimine kõrge temperatuuri ning mürgiste gaaside kiire leviku tõttu eluohtlikuks. Arvamus, et küll ma suitsulõhna peale üles ärkan, ei pea paika, sest mürgaste sisse hingates uni hoopis süveneb. Suitsuandur aga annab põlengu algjärgus häire, mil pääsemine ja tule kustutamine on veel inimesele jõukohane. Andurist kostuv kõrvalukustav sireen ajab ka kõige sügavamale unega magaja üles. Tulekahju segamatu arengu puhul võib juba viis minutit pärast põlemise algust jõuda kätte hetk, mil süttivad ruumi kogunenud põlemisgaasid ja kogu ruum on maast laeni tuld täis. Sellises toas viibides jääb inimene igal juhul tuleroaks, kuid tavaliselt on ving ja mürgised gaasid selleks ajaks juba oma töö teinud.

Eriti hädavajalik on suitsuandur maapiirkondades, kus päästjad ei pruugi mõne minutiga õnnetuspaika jõuda. 90% hukkunutest on sündmuskohtal surnud enne päästemeeskonna saabumist. Seega on elude säästmiseks ülioluline saada tulekahjule jaole selle algstaadiumis.

Suitsuandur peaks olema kindlasti igas magamistoas, kuid ka elutoas ning koridoris. Suitsuandur tuleb paigaldada lakke vähemalt 30 cm kaugusele seinast, et see saaks reageerida põlemisjääki dele nende tõusmisel üles ja anda võimalikult varajase hoiatuse. Võimalusel võiks anduri panna ka näiteks põõningule ja keldrisse. Seadet ei panda duširuumi, ventilatsioonikanalite vahetusse lähedusse ega kööki, kuna seal tekivad aurud ja gaasid võivad andurisse sattudes valehäireid põhjustada. Kuna suitsuanduri toiteallikaks on patarei, on selle paigaldamine lihtne ega löhu siseviimistlust. Tavaline patarei võib kesta ligi poolteist aastat ja annab tühjenedes helisignaali sellest ise märku. Seadme enda tööiga on normaalingimustes umbes 10 aastat. Suitsuandurit tuleks kontrollida üks kord kuus, vajutades testimisnupp umbes viieks sekundiks alla, mille peale andur peab andma häiresignaali. Meie naaberriikides, Soomes ja Rootsis on suitsuandur kodudes kohustuslik. Eestis peab suitsuandur olema paigaldatud uutes eluhoonetes, kõigile muutub see kohustuslikuks 2009. aasta 01. juulist.

Suitsuandur on eluliselt tähtis abimees, millest sa kuuled vaid siis, kui tuli ohustab sinu elu ja vara! Selle aasta algusest toetab ennetustööd ka päästeala infotelefon 1524. Infotelefoni kaudu on võimalik saada teavet tuleohutusjärelvalve inspektorite kontaktandmete ja vastuvõtuaegade kohta. Samuti teavet ennetusalaste ürituste, ennetustöö korraldajate ja kohalike päästekomandode kohta.

Heino Johanson
Lõuna-Eesti Päästkeskuse
Viljandi osakonna
Suure-Jaani tugikomando
pealik

Tuleõnnetus võib tabada igahüü. Kahjuks kipuvad meil aga ununema esmased tuleohutusnõuded ning sageli saadab inimesi usk, et minuga ju tuleõnnetust ei juhtu.

2007. aastal on Lõuna-Eesti kuues maakonnas Jõgevamaal, Põlvamaal, Tartumaal, Valgemaal, Viljandimaal ja Võrumaal tulekahjus hukkunud 29 inimest, kõik kodudes. Kas pole mitte kurb statistika?! Tegelikult saab iga inimene ise oma kodu tuleohutumaks muuta ja üks lihtne abivahend selleks on suitsuandur.

Päästeameti korraldatud kampaania „Kodu tuleohutus” raames viidi kevadel läbi uuring, et selgitada elanike tuleohutusosalast teadlikkust. Tulemuseks saime, et Eesti elanikud ei pea tulekahju puhtalt oma eluruumides eriti tõenäoliseks ja et suitsuandur on hinnanguliselt vaid 16% kodudest. Ligikaudu kolmandikus nendest peredest, kus suitsuandur puudub, ei peetagi seda vajalikuks. Inimesed põhjendavad suitsuanduri puudumist või selle mittevajalikkust erinevalt, kuid peamiselt toodi välja, et eluruumis pole küttekollet ega suitsetajaid. Kuid küttekolded ja suitsetamine pole sugugi ainsad tulekahju põhjustajad; järelevalveta jäetud põlev küünal või katkised elektrijuhtmed ja elektriseadmed on samasugused ohtuallikad. Seega võib öelda, et 84% Eestimaa peredes, kus puudub suitsuandur on oht kaotada oma vara, veelgi hullem - enese või oma lähedaste elu.

Alles hiljuti toimus Valgemaal Puka alevikus korteripõleng, mis lõppes tänu suitsuanduri hoiatavale signaalile õnnelikult. Tulekahjust teatas majaelanik, kes oli ärganud naaberkorteris tööle hakanud suitsuanduri sig-

naali peale. Tänu õigeaegsele teate saamisele ning kiirele reageerimisele jõudsid päästjad tule leviku piirata ning inimesed kannatada ei saanud.

Head meelt teeb asjaolu, et üldsuse teavitamist suitsuanduri vajalikkusest peab oluliselt suurem osa inimestest. Tulemus näitab vähemalt seda, et inimeste teadlikkus tuleohutuse tõstmise võimalustest kasvab.

Inimestele, kellel juba on kodus suitsuandur, tuleb meelde, et anduri patareid tuleb kontrollida kord nädalas. Suitsuandurit regulaarselt hooldades teeb väike elupäästja õnnetuse korral oma töö ning päästab teie elu ja vara. Lisainfo suitsuanduri, selle paigaldamise ja hooldamise kohta leiata internetil www.kodutuleohutuks.ee.

Suitsuandur muutub elamutes kohustuslikuks 2009. aasta 1. juulist. Lõuna-Eesti Päästkeskus on koostöös kohalike omavalitsustega Lõuna-Eesti kuues maakonnas kodudesse paigaldanud ligikaudu 1000 suitsuandurit. Kõik soovijad on saanud ka tuleohutusala nõuandeid.

Väga riskantne on ootama jääda, millal kell kukub ja suitsuandur kohustuslikuks muutub - hooli oma lähedaste elust, paigalda suitsuandur ja maga rahulikult juba täna öösel.

Erki Rimmelkoor
Lõuna-Eesti Päästkeskuse
Ennetustöö büroo juhataja

NB!
Soovijatel palume suitsuanduri ostusoojaga pöörduda sotsiaal-osakonda. Suitsuanduri hind on 53,10 krooni. Kuna andurite arv on piiratud ja kütteperiood algamas, palume kiirustada.

OMA-LOOMINGUT

Olustvere Põhikooli õpilased kirjutasid leivast

Soe leib

Vanaamal põll on ees, rasvapekid põlle sees. Ahjuuks on meie ees, ahjus leivalõhn on sees. Avan ahjuukse ma, sooja leiba süüa saan.

Cameron Ailt, 3. klass

Minu leib

Minul kodu Õnne leib. Ta mu lemmik oi, oi, oi. Võta sinagi üks seib, määri paksult peale võid. Sellest saab siis namma toit, ta mu suule naeru tõi.

Kristo Madison, 3. klass

Leib

Traktor põllul külvab vilja, tööpäev lõpeb üsna hilja. Kuivatis käib kihin, kahin, viljasalves vilja kahin. Rukkist valmib leib nii hea, nisust kerkib sai nii hea.

Keit Uusen, 3. klass

Lugu leivast

Minu armastan Õnne leiba ja sinna peale määrin võid. Ema armastab ka leiba, aga isa lemmikuks on sai.

Robert-Kenneth Piir, 3. klass

Leib

Leib on maitsev, leib on hea. Igaüks meist leiba sööma peab.

Karl Välis, 3. klass

Leib

Mis see lõhnab nõnda hea, räti all seal laua peal. Tõstan veidi räti äärt, oi, see on ju leivakäär. Nõnda pehme, nõnda kena leiva tegi meile ema.

Germo Lapp, 3. klass

Leib

Leib on hea, leiba ikka sööma peab. Traktor ootab põllu peal, kuna juba vilja saab. Veskis jahu jahvatab, pagar leiba küpsatab. Rukkist leiba tehakse vaeva palju nähakse.

Roomet Laos, 2. klass

Rukkileib

On kasulik liha, on kasulik leib, Kuid nätsule cocale ütlen ma ei!

Kui laula taha istun ma Söön rukkileiba isuga.

On laual ka maitsev piim, selle kõrval rukkileivaviil.

Kui tahad olla reibas, Söö maitsvat rukkileiba!

Maali Kukkk 2. klass

Leivategu

Põllumees põllul vilja lõikas. Ta me isa ka appi hõikas. Koo nad vaeva seal nägid Ja viljast pärast jahu tegid.

Vili läks aita, seal tehti jahu - ta saime aidast, Jahu viidi kööki, seal tehti tainast. Munad, piim, jahu, pärm, juuretis. Siis maitseks sool ja leivatainas valmis vist.

Tainas ahjus paisus-paisus, Leib sai valmis, nii maitsev - see pole küll raisus!

Anu Korsar, 4. klass

Sihtasutus Eesti Rahvuskultuuri Fond alustab taotluste vastuvõttu 2008. aasta stipendiumideks ja kultuuriprojektide finantseerimiseks.

Stipendiume ja toetusi jagatakse üldfondist ja 108-st Sihtasutuse Eesti Rahvuskultuuri Fond allfondist.

Taotluste vastuvõtt lõpeb esmaspäeval, 15. oktoobril 2007 kell 16.00

Täpsemat informatsiooni jagamise tingimuste kohta ning taotluse esitamiseks vajaliku ankeedi saate Sihtasutuse Eesti Rahvuskultuuri Fond kodulehekülje

www.erkf.ee avalehelt või

Sihtasutuse Eesti Rahvuskultuuri Fond kontorist aadressil:

A. Weizenbergi 20A-13 (III korrus), 10150 Tallinn
Telefon 601 3428

Vastuvõtt tööpäeviti 10.00 - 16.00

KOOMIKS Prüü Ots

Sipsiku pere tänab
ONU MADIST -
magusa suutaie eest
ONU TAUNOT -
ilusa koheva "lume" eest
ONU ROBERTIT - üllatuse eest

Olustvere lasteaed Piilu
kuulutab välja konkursi
järgmistele ametikohtadele:

muusikaõpetaja - 0,25 koormusega
liikumisõpetaja - 0,25 koormusega
Nõuded: vastavus koolieelse lasteasutuse õpetaja
kvalifikatsiooninõuetele (haridusministri 26.08.2002
määrus nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“).
Kandideerimiseks esitada kirjalik avaldus,
CV ja haridust tõendava dokumendi koopia
hiljemalt 20. oktoobriks 2007 aadressil
Olustvere lasteaed Piilu, Müüri 2, 70401 Olustvere,
Suure-Jaani vald, Viljandimaa.
Info telefonidel 437 4219, 511 7489
või e-posti aadressil lasteaed@olustvere.edu.ee

VASTEMÕISA RAHVAMAJAS

19. oktoobril kell 21
TANTSUÕHTU BOOMERIGA
Pilet 80.- krooni

25. oktoobril kell 19
VANA BASKINI TEATER
"Mul Tuli Idee"
Pilet: 120.-, pensionäridele ja õpilastele 100.-

HINGEDEPÄEVAL reedel, 2 novembril kell 19
esinevad Olustvere lossi kaminasaalis
LAURI SAATPALU ja PEETER REBANE

reedel, 16. novembril kell 19
esineb **KAIT TAMRA**

Piletid nii eelmüügis kui ka kohapeal 200 krooni
(Ostes piletid mõlemale kontserdile
maksad kokku 300 krooni)

Avatud lossikohvik
Info tööpäevadel kell 10 - 16 telefonil 437 4280

Viljandimaa ohvriabikeskus

Pargi 1 Viljandi 71020
Telefon 434 0343
e-post: viljandi.oa@ensib.ee
Kodanike vastuvõtt: E, K, R 09-12 ja 13-16
Ohvriks langenud inimeste
nõustamine ja juhtumikorraldamine

Naiskodukaitse Suure-Jaani jaoskond viib läbi
lahtiste uste päeva
organisatsiooni tutvustamiseks
19. oktoobril 2007 kell 15.00
noortekeskuses Nurme 5.
Ootame huvilisi.
Lähem info NKK Sakala ringkonna
Suure-Jaani jaoskonna esinaise
Vika Laane telefonil 5347 0505

Seoses töömahu suurenemisega võtab
PÜ E-Piim Põltsamaa Meierei tööle
JUUSTU PAKKIJAJD ja
PAKKIMISLIINI OPERAATORI
(väljaõpe koha peal)

Telefonid: 776 2200 või 776 2208
Põltsamaa linn Välja tn 4
e-post: epiim@epiim.ee

METSAGA SINA PEAL

HOLMEN METS

HOLMEN KONTSEERNI ETTEVÕTE

- metea hindamine
 - kasvava metsa ja kinnistute ost
 - raie- ja metsauuendustööd
 - metsamaterjali ost
- Holmen Mets AS, Pärnu mnt 105,
11312 Tallinn, tel 665 2440,
holmenmets@holmen.ee,
www.holmen.ee

Annan konsultatsiooni kõigis kindlustusliikides.
Samas kindlustuslepingute sõlmimine.
Telefonid 433 4186, 5635 6178, Eeri Palu
Viljandi ja Valga esinduse juhataja

Talverehvid (paigaldus)
Auto käsi- ja sisepesu (poleerimine,
vahatamine)

Autoremont, varuosad, diagnostika
Lahtised õlid

Liikluskindlustus (SALVA)
Kinnitusvahendid (WÜRTH)

Nüüd ka sillastend!

LEHOLA VARAHALDUS OÜ
PÄRNU TN 10 SUURE-JAANI
Telefonid 437 2222, 505 4710
www.lv.ee

www.priitonet.ee

Animatsioon
Illustratsioon
Reklaam
Firmagraafika

Priitonet OÜ
Tel: +372 55 5475 24

Sünnipäevaks pildike, animeeritud klipid videote
vahele, õnnitluskaardid jne - joonistame lõike!

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Kristel ja Jaanus Markusel
sündis 03. septembril
tütar CARMEN

Aiki-Kadri Kask'il ja Taimo Kase'il
sündis 25. augustil
tütar PAULA MARIE Kase

Aire Veldemanni ja Urmas Saksniidul
sündisid 11. septembril
tütred KIRKE ja KERTU Saksniit

Mälestame

JÜRI RAMJALG 15.02.1937 - 14.09.2007
HEINO ALERT 16.12.1942 - 22.09.2007

ÕNNITLEME SÜNNIPÄEVALAPSI!

LEILI RIIVALD	30.10.1912	95
LEIDA METSAMÄRT	18.10.1914	93
MARTA RAJAMÄE	05.10.1915	92
OLEV OJA	13.10.1915	92
IIDA REIDLA	08.10.1916	91
IDA VEERESTE	27.10.1916	91
VILMA KIBAR	31.10.1916	91
LEIDA JÄRVE	26.10.1920	87
EDVIN KOITLA	05.10.1921	86
ELLINOR PEIPS	25.10.1921	86
LAINE GOLDING	15.10.1922	85
ALIIDE KRAANER	18.10.1922	85
VILMA MÜLLER	20.10.1922	85
TAMARA KOŠURNIKOVA	29.10.1922	85
LEMBIT LAUR	18.10.1923	84
ELFRIEDE VUNGI	22.10.1923	84
HERMILDE KIRSIMÄE	04.10.1924	83
LEHTE KIVIRAND	04.10.1924	83
ÜLO MERILA	18.10.1924	83
ÜLO KIVIRAND	23.10.1925	82
LEIDA VARBLANE	31.10.1925	82
VALBO TIKK	06.10.1926	81
VALENTINA TISMUS	10.10.1926	81
AMANDA OJA	11.10.1926	81
ASTA LOHK	26.10.1926	81
LEILI SOOSAAR	07.10.1927	80
HILDA LUIK	24.10.1927	80
ELSE KÕIVUSTE	28.10.1927	80
MAIE ELBING	09.10.1932	75
EDI PEET	21.10.1932	75
ENDEL AINSALU	22.10.1932	75
ENNO KÜBARSEPP	04.10.1937	70
ALLI VARJUND	10.10.1937	70
LEMBIT ANT	15.10.1937	70
HELDIAUN	24.10.1937	70
URVE VIIES	30.10.1937	70
SILVA KIMMEL	01.10.1942	65
REET KALLASTE	05.10.1942	65
TERJE MÄGI	10.10.1942	65
MALLE KARUS	20.10.1942	65
KALLE ELVAK	23.10.1942	65
JAAN LEHTLA	25.10.1942	65
VELLO JÜRGENSON	29.10.1942	65
ARTUR VAHTER	06.10.1947	60
MIHKEL METSTE	18.10.1947	60
HELGI LINNAS	21.10.1947	60
EHA SEINOJA	26.10.1947	60
ELVISÄDE	27.10.1947	60
EHA JAANISTE	29.10.1947	60
MARIKA SOOTLA	03.10.1952	55
TIIU KLETTENBERG	10.10.1952	55
MAUNO MILL	25.10.1952	55
UNO VIIGAND	26.10.1952	55
VIRVE LEINAMÄE	30.10.1952	55
ARVO HARSIA	09.10.1957	50
AIVAR MARGNA	12.10.1957	50
IVAR TOOBAL	13.10.1957	50
KALEV ALLES	16.10.1957	50
URVE IVASK	19.10.1957	50
HILLAR ELBING	21.10.1957	50
KARIN JÜRGEN	22.10.1957	50

Reklaamkuulutuse (kuni 250 tähemärki)
hind:
ettevõtjal 150 krooni,
erisikul 15 krooni.
Avaldame vaid reklaami, mille eest on eelneva
kuu viimaseks tööpäevaks tasutud.

Ootame materjale hiljemalt eelneva kuu
26. kuupäevaks.
Toimetusel on õigus teksti redigeerida-
lühendada.

Toimetaja
Leili Kuusk 526 9089
Lembitu pst 42, Suure-Jaani
tel 435 5433
leili.kuusk@suure-jaani.ee

Küljendus
Külliky Lohu
5345 3423
kiky@s-jaani.ee

Trükk
OÜ Vali Press
Pajusi mnt 22, Põltsamaa
tel 775 2491
vali@estpak.ee

LEOLE Suure-Jaani valla infoleht
ilmub 1 kord kuus

e-post: leole@suure-jaani.ee http://www.suure-jaani.ee/leole